

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Običajni: do 9 peti vrst 1 D, od 10—15 peti vrst 1 D 50 p, večji inserati peti vrst 2 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklicji peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitna ponudba beseda 75 p. Popust le pri naročitih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Kraljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 394.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadošne frankovane.

Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji navadno dni 75 par, nedelje 1 D
 v inozemstvu navadno dni 1 D, nedelje 1-25 D
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	D 120—	celoletno	D 216—
polletno	60—	polletno	108—
3 mesečno	30—	3 mesečno	54—
1	10—	1	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 50% po nakaznici.
 Na samo plačena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Ne pozabite Koroške!

V Rožu, 21. avgusta.

Te dni, ko ste pri vas praznovali praznik moči in samozvesti, smo i mi premišljevali naše težave in nadloge. Moč, ki je bila o priliki vsesokolskega zleta osredotočena v Ljubljani, je odmevala daleč in je vzbudila tudi v nas tukaj marsikako rešilno misel. V nadi, da i naša bol ne more pri vas ostati brez odmeva, si dovoljujem, gospod urednik, oglašiti se s svojim razmotrivanjem v vašem cenjenem listu.

Rafinirani diplomaciji se je pred časom posrečilo napraviti iz slovenske Koroške nekako mednarodno vprašanje. Kakšne sile so tu bile na delu, tega nočem razlagati in pri tej priliki tudi ni važno. Res pa je, da se je Italiji posrečilo prikazati Jugoslovane kot ljudi, ki segajo po tuji lastnini. Šlo je celo tako daleč — in mislimo, da se ne motimo, če trdimo, da je bila ta zasluga italijanske propagande! — tako daleč je šlo, da je neki žurnalista v Švici pozival ves civilizirani svet v boj proti — Balkanu.

Z dnem, ko smo izvedeli, da bo o naši pripadnosti odločevalo ljudsko glasovanje, smo bili prepričani, da smo za Jugoslavijo za enkrat propadli. Vedeli smo, da je Slovencev v spornem ozemlju Koroške dovolj, da so v veliki, naravnost ogromni večini, obenem pa smo tudi vedeli, da so ti Slovenci v mnogih kraljih poleg vseh drugih nadlog še gospodarsko na milost in nemilost izročeni Nemcem. Na drugi strani pa smo tudi položaj pregledali v toliko, da smo vedeli, da borba za slovensko Koroško ni borba med Avstrijo in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev, ampak med slednjo in Italijo. Potek dogodkov je našo domnevo popolnoma potrdil. Po zasluzi Italije je danes slovenska Koroška del Avstrije.

Prvič so nas dogodki prehiteli, drugič nas ne smejo. Mi tukaj še vedno verujemo v vašo zvestobo in vašo moč. Med našim ljudstvom, ki je izza prevrata sem toliko pretrpevalo, je vera v svobodo še vedno živa in bo vkljub vsemu zatiranju ostala

živa, dokler vi ne prekličete onih besedi, ki jih je zastopnik Jugoslavije po glasovanju izrekel pri seji plebiscitne komisije, da namreč Jugoslavija ne bo nikoli pozabila Slovencev na Koroškem. Kadar nas za trenotek navda obup, nam zvone te besede kakor bahava fraza. Toda to je le mimogrede; kajti mi smo žilavi! Stoletja so nas trla v sovražnosti, pa nas niso strla, zato tudi danes ne obupavamo. Trenotja obupa pozna vsakdo, a to so le trenutja, po katerih tem iskreneje vzplamti v nas vera, da so bile omenjene besede mišljene resno, nam v tolažbo in poročstvo za boljše dni.

Dogodki hite. Od vseh nasledstvenih držav je Avstrija na najslabšem in od dne do dne lahko pričakujemo trenotka, ko bodo razmere dozorele. Italijanska politika bo tudi to pot napolnila vse sile, da odvrne pozornost Jugoslavije od severozapadnih mej. Spletakarila bo gotovo po vsej verjetnosti tako, da bo vaša diplomacija imela z njo posla čez glavo. Med tem se lahko zgodi, da se proglasi na vsem lepem združenje Avstrije z Nemčijo. Ako vaša diplomacija zamudi ta trenotek, je po mojih skromnih mislih zamudila — rešitev koroških Slovencev.

Tu se dela z vso paro. Od najnižjega do najvišjega, ki je v nemški službi, vse dela za končni cilj. Ljudstvo posluša, gleda, strmi, s strahom čaka in se ne more braniti. Ali kdaj mislite pri vas na to?

Avstrijska državna tvorba je v danih pogojih nemogoča. Do tega spoznanja so se že ponovno povzpeli najrazličnejši faktorji tu in v inozemstvu. Kar pa ima pogoje nemogočega, si mora iskati pogoje in obliko mogočega. Anglija je že menda začela uvidevati to in popušča. Italija pozna samo politiko osebne koristi in dovolj vse, če more iz tega skovati kak obolus zase. V nekdanjem trojnem sporazumu je torej samo še Francija, ki se protivi združenju Avstrije z Nemčijo. Tudi ta odpor, se mi zdi, bo ččasoma popustil.

Po vsem tem je zelo verjetno, da za nas kmalu nastopi usodni moment. Dokler je Nemčija stisnjena, polna notranjih in vnanjih nadlog, dotlej bi po mojem mnenju bilo mogoče pametno pogajanja z njo. V interesu nje in Jugoslavije bi gotovo bilo čim najurejenejše razmerje mirnega sosedstva. Prepričan sem, da

bi bilo za tako ceno Nemčiji prav lahko pogrešati teritorij slovenske Koroške...

Morda sem šel predaleč, toda nervoznost, s katero sem hitel poročati o tem, naj vam priča, gospod urednik, kako živa in nujna je potreba po svobodi v nas!

Stevan Čirković:

Sodobno združništvo v Srbiji.

Napredovanje pokreta in osnove zemljoradniških zadrug je bilo najtežje v prvi periodi. Ob pomikanju zakonov, ki bi dajali pravno podlago zadrugam in regulirali odnose med zadrugniki, kakor tudi odnose zadrug proti tretjim osebam, niso imele zadrug nikake sigurnosti za promet med občinam in državo. Po razumljivi borbi, katero so pričele proti zadrugam vse one parasitske vrste, ki so živele od brezvestnega izkoriščevanja seljakovega položaja, so tudi države oblasti same čudno postopale z zadrugami ne vedoč, v katero skupino udruženj naj jih vpišejo. Zgodilo se je celo to, da so policijske oblasti v duhu onega časa označale kmetijske zadrug za socijalistične in taine organizacije, ki so sumljive. Ali navzlic vsemu temu je pokret šel svojo pot dalje in napredoval, razširjeval se je in dobival vedno globlja tla v vseh kraljih tedanje male Srbije, in številno zemljoradniških zadrug, kreditnih, nabavljalnih, mlekarskih in drugih je naglo rastlo.

Vsako leto so prirele po vdomačeni navadi, ki se tudi še sedaj spoštuje, zadrug pred letenjsko vsakoletno kongrese, ki predstavljajo, kakor se lahko reče, največja častnejska momenta našega sodobnega kmetijskega združništva. Na teh kongresih se je manifestirala in se še vedno manifestira zadruga za vest in solidarnost zadrugnikov v borbi proti bedi in zlu tega ali onega kapitalističnega reda na oni strani, na drugi pa borba za skrajni cilj: potom kooperativnega udruženja izvršiti preobrat sedanje naše gospodarske sestave in v bližnji ali daljni bodočnosti zasnovati kooperativno

gospodarski sistem po načelih sodobne kooperacije.

Država je pri koncu prve periode pričela polagati pozornost na kmetijski pokret. Najvišji državni predstavniki so pričeli prisostvovati kongresom zemljoradniških zadrug. Na tretjem kongresu Zveze srbskih zemljoradniških zadrug (12. septembra 1908) sta prišla tudi kratek ministrijski predsednik dr. Vladan Djordjević in minister za kmetijstvo.

»Bodite prepričani bratje,« je rekel v svojem govoru pokojni ministrijski predsednik, »da od vsega, kar se je poslednjih 50 let pri nas v Srbiji zgodilo, najbrže ni bilo tako plodne in tako srečne ideje, kakor je ta: udruženje za napredovanje poljskega pridelovanja. Vse, karkoli bo mogoče storiti, da se ta pokret ojači in razširi, da postane silnejši in intenzivnejši, da zajame najširše kroge našega naroda, za vse to se bo pobrignila gospodarska vlada vse to se hoče tudi storiti.«

3. decembra 1898. je srbska narodna skupščina sprejela zakon o zemljoradniških in obrtnih zadrugah. Ta zakon je bil nekaj novega za dotlejše zakonodajstvo. S sprejetjem tega zakona nastaja druga perioda v razvoju združništva v Srbiji, ki je trajala do pričetka svetovne vojne. To je bila doba največjega napredka in zelo koristnega in plodovitega dela srbskih zemljoradniških zadrug.

Pred vsem so dobile zemljoradniške zadrug zakonsko podlago in zaščito, vsled česar jim je bil v veliki meri olajšan splošen promet. Nato pa je še država sama dala za-

drugam neomejen polet. Z zakonom o zadrugah so lete in njihove zveze proste vseh taks za ustanavljanje udruženj, za potrjevanje pravih, knjig itd. Nadalje so zadrug oporoščene davka in vseh davčin na dolo, kapital dohodke ter raznih carinskih plačil. Zadrugniki se nadalje oproščajo zadrugnih in občinskih taks za potrjevanje obligacij, kadar sprejemajo denar za posojilo od svojih zadrug. Pri nabavah za državo se daje prednost interesiranim zadrugam. Zveza zemljoradniških zadrug je pričela dobivati letno subvencijo od države in razven tega od čistega dobička razredne loterije vsakega leta se jej odšteva znesek 50.000 dinarjev za povečanje kapitala Zveze zemljoradniških zadrug. Gotovo je, da je podpora s strani države mnogo pripomogla sodobnemu združnemu pokretu, ki si je pridobil v tej dobi toliko pristašev in je napredoval tako naglo ter se razširil tako, da pomeni to, kakor smo že rekli, najsi najnežje čase v njegovem razvoju. Kongresom zemljoradniških zadrug so prisostvovali takorekoč stalno najvišji državni organi. V pokojnem kralju Petru so imele srbske zadrug svojega največjega zaščitnika in podpornika kooperativnih idej. Na pozdravni brzojavko, poslano z VIII. kongresa Zveze srbskih zadrug kralju Petru je dobil predsednik kongresa tale odgovor: »Izjavljam, prosim Vas, zboru mojo zahvalo za pozdray in povejte častitim zadrugnikom, da bo moja stalna briga, da se pridelovanje v Srbiji ojači na temelju načel, katera zastopa Vaše udruženje. — Peter.«

Obi vsaki priliki po deželi je pokojni kralj po stari navadi posejal zemljoradniške zadrug, zadrževal se v njihovih prostorih dalje časa in razpravljal z zadrugniki gospodarsko pridobitvena in zadrugna vprašanja. Za njegovega življenja so se za kraljevski dvor mlečni proizvodi kakor mleko, sir, surovo maslo itd. nabavljali izključno iz srbskih mlekarskih zadrug.

(Kontec prihi.)

I. Zupančič:

Kako je Ivan Ivanovič brezuspešno potoval v nebesa.

Ivan Ivanovič — ruski kmet. Imel je svoje krave, konje, ovce in svinje; redil jih je, prodajal, kupoval druge, pa jih zopet redil. Imel je svojo bajto, svoje njive, obdeloval jih je, kot jih obdelujejo vsi kmetje, pa je živel s svojo družino mirno in zadovoljno.

Prišla je revolucija. Ivan Ivanovič dolgo ni vedel, kaj se godi v Petrogradu in Moskvi. Šele čez dva meseca mu je povedal batjuška sosedne vasi, da ni v Rusiji več carja, da je Rusija postala republika, da je vstal apostol svobode Kerenski, ki je osvobodil ruski narod izpod stoletnega jarma. Ivan Ivanovič se je odkril, prekrizal, pa si je mislil: republika, pa naj bo republika, da bi bil le car dober. Morda pa bo naš novi car Kerenski zahteval manj davkov kot Nikolaj. Božja volja je, bog ga varuj! Ivan Ivanovič je redil svoje krave, konje in prašiče, obdeloval svoje njive in živel mirno, kot je živel prej.

Prišla je druga revolucija. Ivan Ivanovič je zvedel, da ni več Kerenskega, da je vstal novi apostol svobode, Ljennin, ki bo pobil s svojo vojsko vso gospodo, vzal bo veleposestnikom vso zemljo, pa jo dal kmetom, davkov kmetu ne bo treba več plačevati, na zemlji bo ustvaril raj, ki ga je Ivan Ivanovič pričakoval šele na onem svetu. Zopet

se je Ivan Ivanovič odkril, zopet prekrizal, pa si je mislil: pa če je tako, pa naj bo. Če bo novi naš car tako dober, bog ga varuj še mnogo let.

Ivan Ivanovič je pa kmalu začel spoznavati novega carja. Ta novi car je poslal svoje biriče, ki so zahtevali od Ivana Ivanoviča krave, konje, ovce, prašiče, vse, kar je prej prodajal v mestu, denar pa spravil v možniček za stara leta. Ivan Ivanovič je pridelal deset mernikov pšenice, car je zahteval petnajst; imel je pridno kokoš, ki je znesla vsak dan eno jajce, car je zahteval dva; imel je tri krave, car je zahteval štiri, kratkomočno Ivan Ivanovič je moral dati carju vse, kar je imel, pa še ni zadostovalo. Ivan Ivanovič se je počesal za vratom, pa si je mislil: to-le pa ne bo prava svoboda, tale car pa ne bo dober. In začel se je Ivan Ivanovič posvetovati s Pietrom Pietrovičem, Sidorom Ivanovičem, Kuzmom Damjanovičem in mnogimi drugimi, ki so se prav tako praskali za vratom in kimali z glavami nad novo svobodo. Dolgo so se posvetovali, pa so sklenili poslati Ivana Ivanoviča v nebesa, da se pokloni Bogu-očetu in ga prosi, naj pride na zemljo, da jim uredi življenje, ki ga je zmešal novi car Ljennin z novo svobodo. Ivan Ivanovič je bil poštenjak od nog do glave, sprejel je to težko nalogo molče, pa se je napotil v nebesa.

Dolgo je hodil Ivan Ivanovič, nazadnje se je ustavil pred nebeskim vrati. Odkril se je, odkaljal, pa je potrkal. Sveti Peter mu je odprl, Ivan Ivanovič je vstopil v nebesa, zagledal

Bogu-očeta na zlatem prestolu, priklonil se mu do tal, pa je dejal: Bog-oče, težki časi so nastali za nas reveže na zemlji. Prišel je novi car, obljubil nam je raj na zemlji, češ da Tebe ni, da je vse to, kar so nas učili naši dedi in pradedi, laž, da je raj le na zemlji, ki ga pa uživa samo gospoda. Šli smo za njim, pobili smo gospodo, ko pa je novi car sedel na prestol, si je izbral novo gospodo, nove biriče, ki nas zatirajo še bolj kot prej. Slabi časi so nastali na zemlji, sami si ne moremo pomagati; novi car je surov in krvočen, zato pa so me poslali Piotr Pietrovič, Sidor Ivanovič, Kuzma Domjanovič in še mnogo drugih, da te prosim v imenu vseh zatiranih, stopiti na zemljo in rešiti nas iz težkega položaja.

Bog-oče je pogledal Ivana Ivanoviča, pogladil si je sivo brado, pa je dejal:

»Lepo je in veseli me, da se me spominjate in ti tvoji sotrpini na zemlji, pa prestar sem za take stvari, vse tekoče posle sem izročil svojemu sinu. Pojdi in povej mu, morda ti bo pa on pomagal.«

Ivan Ivanovič je povslel glavo, pa se je napotil k Bogu-sinu. Bog-sin je sedel s svojo materjo pod križem. Petran je zijalo na košenem telesu kot takrat, ko so ga sneli s križa. Ivan Ivanovič se je poklonil do tal, potožil Bogu-sinu svoje gorje, pa ga je prosil, naj se usmili zatiranih, naj se spusti na zemljo in jih reši krvočelnega, nepravičnega carja. Bog-sin je začuden pogledal Ivana Ivanoviča, ironičen smeh-

laj je legel na izmučeno lice in spregovoril le:

»Ne, Ivan Ivanovič, iz tega pa že ne bo nič. Bil sem na zemlji, učil sem ljudi, kako naj žive, pa so mi plačali hudo za dobro. Razpeli so me na križ, moji učenci so podrli svetišče, ki sem ga sezidal na zemlji, zgradili so novo, vrgli so mojo podobo iz tega svetišča, na njeno mesto so postavili zlato tele, pa se mu klanjajo. Če je res tako hudo na zemlji, pojdi pa prositi proroka Elijo, morda ti bo on pomagal.«

Ivan Ivanovič je povslel še nižje glavo, pa se je napotil k proroku Eliji. Elija je sedel v zlati kolesnici, štirje vranci so hrzali pred njo in nestropno bili s kopiti. Ivan Ivanovič se je priklonil do tal, potožil Eliji svoje gorje, pa ga je prosil, naj usliši glas zatiranih na zemlji, naj jih reši groznega carja.

Elija je stopil iz zlate kolesnice, približal se je Ivanu Ivanoviču, pa je spregovoril:

»Žal mi je, Ivan Ivanovič, da ti ne morem pomagati. Spustil bi se na zemljo, da vidim vaše gorje, pa se bojim, da mi boljševiki ne zaplenijo moje kolesnice in mojih vrancev. Boš že oprostil, star sem, bilo bi mi nemogoče, vrniti se v nebesa peš. Prosi, če je vaše gorje na zemlji res tako veliko, proroka Mojzesa, morda se vas usmili on.«

Ivan Ivanovič je povslel glavo nizko, nizko, pa se je napotil k proroku Mojzesu. Mojzes je sedel nad debelo knjigo, listal je počasi in popravljal postave, ki jih je bil dal izraelskemu ljudstvu. Ivan Ivanovič se je pri-

klonil do tal, potožil Mojzesu svoje gorje, pa ga je prosil, naj se vsaj on usmili zatiranega ljudstva na zemlji. Mojzes je zaprl debelo knjigo, snel očala, pa je spregovoril:

»Šel bom, Ivan Ivanovič s teboj na zemljo, ogledal si bom vaše gorje, in če bo le mogoče, bom rešil nesrečno ljudstvo in ga pripeljal, kot nekaj Izraelce, v obljubljeno deželo.«

Ivan Ivanovič je bil ves srečen. Vrtel je v rokah svojo papaho (rusko pokrivalo), klanjal se je Mojzesu do tal in sipal je venomer hvalo velikemu proroku. In napotila sta se na zemljo Ivan Ivanovič z velikim prorokom Mojzesom.

Minilo je nekaj dni in Mojzes se je srečno vrnil v nebesa. Bog-oče, ki je medtem že zvedel, da je Mojzes sprejel težko misljo, je poslal k velikemu proroku arhangela Gabriela, da pokliče Mojzesa pred božji prestol. Mojzes se je približal zlatemu prestolu, smehljal je igral na lico proroka. Bog-oče ga je vprašal, kako je na zemlji.

»Veliki oče, vladar nebes in zemlje, bil sem na zemlji, videl sem, kaj se tam godi, in prišel sem nazaj, da ti poročam. Bil sem v Tomsku in Petrogradu, v Odesi in Moskvi, v Kijevu in na Kavkazu, pa sem videl, da ni res, kar ti je govoril Ivan Ivanovič. Naši so vsi preskrbljeni, vsi zadovoljni, vsi siti in oblečeni in vsi so trdili v en glas, da jim je dobro v obljubljeni deželi.

Bog-oče je priklinal z glavo in Mojzes se je vrnil k debeli knjigi.

Avstrijski problem — „Biti in ne biti!“

NACRTI DR. BENEŠA ZA GOSPODARSKO OBNOVITEV SREDNJE EVROPE. — ITALIJA IN ČESKOSLOVAŠKA STA PROTI DELITVI AVSTRIJE.

— Praga, 23. avgusta. (Izv.) Listi obširno razpravljajo o načrtih dr. Beneša za gospodarsko obnovo in finančno sanacijo Srednje Evrope. V bistvu omenjajo, da je dr. Beneš osebnostno prevzel zastopstvo interesov Avstrije pred Zvezo narodov, kjer predloži sam obširen in izčrpen načrt za sanacijo Srednje Evrope in v prvi vrsti Avstrije. Dr. Beneš skuša rešiti v globoki krizi se nahajajočo avstrijsko industrijo, katere kriza bistveno vpliva na českoslovaško industrijo. V českoslovaških vodilnih krogih nikakor ne mislijo na politično, oziroma gospodarsko likvidacijo Avstrije. Nasprotno českoslovaška kakor tudi Italija sta načeloma in brezpogojno proti vsaki delitvi Avstrije. »Prager Tagblatt«, ki priložuje zanimive informacije iz neposredne bližine dr. Beneša, pripominja tudi, da so vse vesti o priključitvi oziroma naslonitvi Avstrije na Italijo neresnične, ker je Avstrija gospodarsko vezana na Srednjo Evropo, posebno na Českoslovaško in Jugoslavijo. V glavnem razmotrivajo sedaj vprašanje ureditve izvoznih in uvoznih carin, mislijo tudi na splošno ukinitve carin.

BEograd — Praga — Rim.

— Pariz, 23. avgusta. (Havas) »Echo de Paris« naglašuje nujnost nadaljevanja od dr. Beneša započete dela, ki je z nekdanjim zveznim kancelarjem dr. Schoberjem o tem razpravljalo, da se nudi Dunaju vsakojaka pomoč. — Brezdomno je pomoč Angliji in Franciji posredovalcem v Pragi zagotovljena. V ospredje pa sili vprašanje, kakšno stališče da zavzame Italija. List pripominja, da je konzula ponovno, osobito v vprašanju Burške, zavzela Pragi nasprotno stališče. V sedanjem trenutku ni bilo ničesar bolj zaželenega, kakor zveza med Rimom, Beogradom in Prago, kajti če se dovoli svoboda gibanja mali antanti, tedaj bi bila posledica, da se nevarnosti, ki se lahko še pridružijo evropski konfuziji, odstranijo.

USPEHI AVSTRIJSKEGA KANCELARJA V BERLINU.

— Berlin, 23. avgusta. (Wolff) Oficijalna pogajanja s člani nemške vlade so se danes dopolnjevala nadaljevala. Zastopniki Avstrije so obširno razjasnili položaj Avstrije. Na čast avstrijskim delegatom je državni kancelar priredil dožudek, ki so se ga udeležili tudi avstrijski diplomati.

— Berlin, 24. avgusta. (Izv.) O posetu avstrijskega kancelarja razpravljajo ves nemški tisk. Vladni tisk je v svojih izjavah zelo rezerviran. Beležijo suhe konstatacije, dočim se vlenemsko nacionalistično časopisje spušča v politična razmotrivanja s tendenco in propagando za priključitev Avstrije Nemčiji. »Deutsche Tageszeitung« tolaži Avstrije na ta način, da bi Nemčija, ki sama hiti v gospodarski prepad, prav rada pomagala še bolj nesrečnim bratom v Avstriji. List med drugim veli, da je sedaj pod tako težavnimi okoliščinami Nemčiji težko kaj storiti v prilog Avstriji, skušala pa bo po možnosti položaj Avstrije olajšati. »Vossische Zeitung« objavlja obširen političen članek, v katerem med drugim s posebnim naglasom izjavi: Je edini izhod: Ujedinjenje Avstrije z Nemčijo, ki je bilo doslej vedno vezano na veto Francije. List smatra avstrijskega kancelarja kot predstavnika dela nemškega naroda, ki je bil do sedaj po tuji sili oviran, da se združi v enoto z ostalimi plemenitimi Nemške države.

— Dunaj, 24. avgusta. (Izv.) Sročil iz Berlina izdano oficijelno poročilo veli: Poset avstrijskega zveznega kancelarja dr. Seipila in njega spremljajočega finančnega ministra Segurija pri berlinski vladi je bil danes zvečer končan. Razgovori z državno vlado so imeli značaj presrečnega sosednjega prijateljstva. Razgovori so prinesli popolno soglasje v tem, da mora Avstrija do rešitve kreditnega vprašanja delovati na to, da si z gospodarskimi odredbami, podpirana od svojih sosedov, pomaga začasnemu iz sedanjih težkoč.

— Dunaj, 24. avgusta. (Izv.) Dunajski tisk piše zelo pesimistično o rezultatih kancelarjevega potovanja v Berlin. Kancelar je tam našel mnogo lepih besedi, a praktičnih nasvetov in zagotovil nikalih. Berlin je govoril kancelarju krasne besede bratske presrečnosti, a sam Avstriji praktično iz težkoč ne more pomagati. Nekateri listi lakonično konstatirajo: Zvezni kancelar v Berlinu ni dosegel ničesar! Dunaj z napetostjo pričakuje, kakšne uspehe doseže kancelar v Italiji, ko se v Merano, kamor je bil oficijelno povabljen od Schanzerja, sestane z italijanskimi državniki.

— Rim, 23. avgusta. (Izv.) Dunajski dopisnik »Corriere d'Italia« ponav-

lja z naglasom vse težkoče položaja Avstrije zaradi spora veselil v gotovih vprašanjih. Sosedne države Avstrije spoznavajo sedaj dalekosežnost ev. politične in gospodarske katastrofe v Avstriji. Zaradi tega je tudi jasen cilj potovanja zveznega kancelarja, ki stremi za gospodarskim zblizanjem s sosednimi državami.

VELIKE DEMONSTRACIJE NA DUNAJU.

— Dunaj, 23. avgusta. (K. B.) Pod vodstvom rediteljev so danes dopoldne brezposelni od posamnih posredovalnic dela začeli korakati pred parlament, kjer se je sestala od socialnodemokratskega vodstva sklicana konferenca, da razpravlja o politični in gospodarski situaciji. Na konferenco so bili povabljeni: soc. dem. strankino vodstvo, zveza soc. dem. narodnih poslancev, strokovna komisija, odbor Osrednje zveze konsumnih društev in zastopniki delavskih zborskih. Pred parlamentom zbrani brezposelni so odpisali na konferenco posebno deputacijo, ki se danes ob 13. še ni vrnila iz parlamenta.

— Dunaj, 23. avgusta. (K. B.) Danes dopoldne je pod vodstvom rediteljev prikoralo okoli 2500 brezposelnih od posamnih posredovalnic dela pred parlamentarno poslopje, kjer je pričela zborovati izredna konferenca soc. dem. strankinega vodstva, da se posvetuje o trenutni politični in gospodarski situaciji. Brezposelni, zaradi gotovih neizpolnjenih zahtev kakor tudi zaradi napake vesti, da je bil izvršen na narodnega poslanca dr. Adlerja atentat in da je gori omenjena konferenca prekinjena, zelo razburjeni so skušali udreti v parlament. Pri tem je prišlo do spopadov s policijo, ki je potegnila sablje. Na obeh straneh je bilo več ranjenih. Demonstracije so deloma razušili balustrado parlamenta. Metali so na policijo tudi kamenje, ki so ga dobili iz obzidja. Okoli 13. se je posrečilo policiji demonstrante razgnati, ki so se nato zopet začeli zbirati pred posredovalnicami. Ob 15. je zavladal mir. Socialnodemokratski parlamentarni klub je deputacijo, ki je odšla v parlament na konferenco, dal zagotoviti, da bo z vsemi sredstvi podpiral zahteve brezposelnih in da bo zahteval čimprejše sklicanje parlamenta.

— Dunaj, 24. avgusta. (Izv.) Na konferenci v parlamentu je soc. dem. vodstvo sklenilo, da zahteva od vlade takojšnje sklicanje parlamenta.

TRGOVINSKA POGODBA S POLJSKO.

— Beograd, 24. avgusta. (Izv.) V Varšavi se prične tekom prihod. meseca pogajanja naše vlade s poljsko za sklenitev medsebojne trgovinske pogodbe. Za našega glavnega delegata je imenovan inšpektor v ministrstvu trgovine in industrije Pantelič.

KONEC DRŽAVLJANSKE VOJSKE.

De Valera in Collins mrtva.

— London, 23. avgusta. (Reuter) Šef provizorične irske vlade Michael Collins je bil iz sedišča pri Bandonu (grofija Cork) ustreljen.

— London, 23. avgusta. (Izv.) Vest o umoru voditelja Ircev Collinsa je povsod vzbudila splošno senzacijo. Na Irskem, posebno v Dublinu, je učinkovala naravnost porazno. Collins se je hotel iz Corka odpeljati v Aokron. Pri vstopu v mesto so na avto začeli iz zasede padati množični strelji. Collinsovo spremstvo je takoj začelo odgovarjati in boj je trajal skoro pol ure. Mahoma je utihnil. Že so mislili, da je boj popolnoma prenehal, naenkrat pa je strel iz puške smrtno zadel Collinsa, ki se je zgrudil v avtu.

— Dublin, 23. avgusta. (Reuter) Vstaja v južni Irski je udušana. Vstahke čete so razkrojene in jih vladne redne čete zasledujejo. De Valera je bil v zadnjih bojih težko ranjen. De Valera je ranam, dobljenim v bojih pri Killersnu, podlegel.

SPLOŠNI KONGRES RUSKIH MONARHISTOV.

— Berlin, 24. avgusta. (Izv.) V nekaj dneh prične v Wiesbadnu zborovati splošni kongres ruskih monarhistov pod predsedstvom velikega kneza Cirila. Balkanska skupina ruskih monarhistov kandidira velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča za voditelja ruskih monarhistov in za pretendentu na ruski prestol.

ODESA — NEODVISNO MESTO?

— Pariz, 23. avgusta. (Havas) Po nekem poročilu »Matina« iz Rige, so sovjeti v Odesi proglasili neodvisnost mesta.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Politične vesti.

— Statistika k ljubljanskim občinskim volitvam. Sedaj razgrnjeni volilni imeniki za občinske volitve v Ljubljani izkazujejo celokupno 12.019 volilnih upravičencev. Kakor običajno, se bo volilo na XIV. voliščih. Iz volilno tehničnih ozirov nameravajo pa volišča na novo opredeliti. Na posamezna, 14. volišča odpade: na I. volilni okraj 793 volilnih upravičencev, na II. 818, na III. 1042, na IV. 1015, na V. 1165, na VI. 916, na VII. 957, na VIII. 815, na IX. 760, na X. 805, na XI. 784, na XII. 559, na XIII. 773, na XIV. 817. — Pravica volitve je po zakonu vezana na enoletno, nepretrgano bivanje volilnega upravičenca v eni in isti občini. — Za občinske volitve vlada v gotovih strankah zelo živahno in intenzivno zanimanje. Klerikali in narodni socialci že marljivo študirajo razpoložene volilne imenike.

— Volitve v oblastno skupščino v Ljubljani. Kakor smo že včeraj obvestili, so na magistratu razpoloženi volilni imeniki za volitve v oblastno skupščino, oziroma narodno skupščino. Celokupno število volilnih upravičencev znaša 12.046. Z ozirom na to, da je udeležba pri volitvah v oblastno skupščino po zakonu vezana na polletno stalno bivanje v dotičnem kraju, je mestni magistrat izdal svojočasno poziv, da se prijavijo vsi volilni upravičenci, ki še niso v evidenci. Temu pozivu se je odzvalo zelo počasi število in je na ta način tolmačiti razliko med upravičenci za občinske volitve (12.019) in za volitve v oblastno skupščino (12.046).

— Odhod zunanega ministra v Prago. Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Zunanji minister dr. Nijčič odpotuje nocoj na konferenco v Prago. Za njegovega namestnika je določen minister zaobračaja Andrija Stanič.

— Kraljevič Gjorgje položil svoj oficirski čin. Izjava kraljeviča Gjorgja, da odloga svoj oficirski čin, je bila na nerodajnem mestu uvaževana. Tudi pešadijski polk, ki je doslej nosil kraljevičev ime, spremeni ime in se bo imenoval pp. »Suvobora«.

— Klerikali, železnica in shod v Starem trgu. Iz Starega trga pri Črnomlju nam pišejo: Glede na notico »Shod v Starem trgu pri Črnomlju in Slovenski Narod«, ki jo je prinesel »Slovenec« dne 22. avgusta, izjavljamo to-le: Manifestacije ljudstva, ki so dosegle svoj vrhunec na zborovanju v Starem trgu pri Črnomlju, so bile izraz hvaležnosti ljudstva onim, ki so izvozili zakonitve gradnje naše železnice. Samo ob sebi je torej umevno, da je vse ljudstvo zahvaljevalo ga. min. Pučlu in klubu SKS. Ni bilo to direktno zborovanje SKS, bilo pa je zanjo največkratna manifestacija, ena sama spontana volja vse Poljanske in Kočevske doline, Belokrajine in sosednih hrvaških krajev, da se da izraza hvaležnosti onim, ki so to železnico izvajali. Nečeti slavlilci, zastave, lampijončki, streljanje s topiči, vse to je kazalo notranje razpoloženje ljudstva, ki se zaveda, kaj je železnica in komu je v tem oziru dolžno zahvale. Samo od sebe je vse, prav vse ljudstvo pozdravljalo ga. ministra Pučla in dole goste. Da je to resnica, nam jamči dejstvo, da je bil g. minister Pučel z gospodom pokrajinskim namestnikom in ministrom Iv. Hribarjem izvoljen za častnega občana občine Stari trg pri Črnomlju. Mislimo, da to ne bo grenka kaplja v kupo upravičene veselja SKS niti »Slovenskemu Nar.«, toda nekemu drugemu. Da pa je vodil zborovanje g. župan M. Rade, je umljivo, ker je pač župan; odločno pristajanje na SLS tu ne prihaja v poštev. Res je bil shod v Starem trgu manifestacija vsega ljudstva brez izjeme, toda v zahvalo onim, ki so edini izvajevali železnico, in to je bil g. min. Pučel s klubom SKS. »Slovenec« svetujemo, naj bo dosleden: ako je skoraj dosleden odklanjal članke, ki so govorili v prilog naši progi, naj tudi sedaj opušča te škodofeljne in nevoščljive novice. — Poljanci ob Kolpi.

— Nov dnevnik v Beogradu. S 1. septembrom prične izhajati v Beogradu neodvisen dnevnik »Preporod« na program državnostnosti. List bo posvečal posebno pozornost gospodarskim in kulturnim razmeram v naši državi.

— Nov muslimanski list. V Sarajevu je prišel izhajati list »Rad«, ki obljublja, da se ne bo pečal s politiko. Izhajal bo dvakrat na mesec.

— Vprašanje bolgarskega pravopisa. Bolgarski dopisni urad poroča, da se je na podlagi kompromisa med univerzo in prosvetnim ministrstvom končala dolgotrajna kriza sofijskega vseučilišča. Kakor znano, je prosvetni minister svojočasno odredil nov bolgarski pravopis, kateremu so se v prvi vrsti uprli vseučiliški profesorji.

— Vsi madžarski koledarji prepovedani. Notranje ministrstvo je prepovedalo vse madžarske koledarje, za leto 1923, ki so bili tiskani na Madžarskem, ker vsebujejo iredentistične članke in slike.

— Italijansko - nemški odnos. »Daily Telegraph« poroča iz Milana: V rimskih političnih krogih se govori, da potuje zakladnik minister Paratore v posebni misli v Berlin, kjer bo uredil gotova finančna vprašanja med Nemčijo in italijansko vlado.

Gospodarstvo.

REDUKCIJA DELAVSKE MEZDE V AMERIKI.

— New-York, 23. avgusta (Reuter) Člani jeklenega trsta in glavne neodvisne tovarne jekla so znižale mezde za 20 %.

— g. Carinsko posredništvo. Finančno ministrstvo v Beogradu je imenovalo za carinskega posrednika pri Glavni carinarnici v Mariboru »Kralj. dvorno specijalno« »Orient« d. d.

— g. Prodaja konj. V soboto 26. t. m. in eventuelno v nedeljo 27. t. m. se bodo v Nušakovci voljašci v Trnovem, Ljubljani, prodajali na javni dražbi konji — 94 — ki smo jih prejeli na račun vojne odškodnine iz Nemčije. Prodaja se začne ob 10. dopoldne. Pogoji se zvedo na licu mesta.

— g. Poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljarskih nasadov. Zatec, C. S. R. 17. avgusta t. l. Po nekaterih deževnih dnevih je nastalo danes vendar lepo vreme, katero kaj ugodno vpliva na razvoj hmeljarskih kobil. V nekaterih krajih se je prikazal bakreni palež. Vlage ima zemlja sedaj zadosti; lepo vreme je potrebno. V nekaterih občinah se je že pričelo z obiranjem. O cenah še danes ne more biti govora. Zatec in okolica bosta letos imela sicer obilo, pa le srednjo letino. Kakovost hmelja bo pa najboljša. Cene še vedno padajo in se za 50 kg hmelja — iz leta 1921. — srednje kakovosti, plačuje le po 800 do 1000 Kč.

— g. Padanje cen štajerski živali. Iz Maribora poročajo: Zadnji živilski sejem dne 21. t. m. je kazal očito tendenco ponovnega padanja cen, toda živahnejšo kupčijo kot je bila na zadnjem sejmu, ker so izvozniki izbrali ugodne cene za izvoz na Českoslovaško. Prignalo se je: 170 volov, 9 bikov, 365 krav, 16 telet, 12 konj, 1 osel. Skupaj 573 glav. Prodalo se je nad 300 glav. Cene kg žive teže: debeli voli 34 do 37, poldebili voli 26 do 32, plemenski voli 23—25, bikli za klanje 13—30, glavne krave 22—25, plemenske krave 17—20, krave klobasarike 13—15, malzne in breje krave 20 do 23, mlada živina 25—30, teleta 36 kron. Povprečne cene so torej iste, kakor so bile aprila meseca. Padanje cen je v tesni zvezi s slabo letno krmo, ker otave, na katero se je računalo, ne bo, saj so pašniki in travniki, ki so vstran od vode, kakor bi bili požgani, tudi druge krme (koruzovine) letos ne bo, čeprav sedaj nastopi deževje. Skrajni čas je, da se vlada omisli zaščite živinoreja, ki je vsled pomanjkanja krme prisiljen živino prodajati za vsako ceno izvoznikarjem, a kupovati meso po visokih cenah, ki občutno zadenejo tudi konsumenta. V Mariboru je mnogo odveč brezvestnih izvoznikarjev.

II. veliki ljubljanski semenj.

OKLIC.

V dnevih od 2. do 11. septembra 1922. bo odprt v Ljubljani II. veliki ljubljanski vzorčni semenj. Zanimanje za ta semenj je splošno in sodeč po velikem večjih priljavah razstavilcev in obiskovalcev kakor lani iz vseh pokrajin naše države, potem iz Českoslovaške, Poljske, Francoske, Holandije, Nemčije, Švice, Avstrije, Belgije, Romunije, Italije in Madžarske, se bo zbralo navedene dni v našem mestu na tisoče in tisoče tujcev. Ne glede na to, da je semenj v prvi vrsti za nas Slovence velikega narodnogospodarskega pomena, se mora zavedati naše mesto še posebej svoje dolžnosti, da gre po možnosti in rade volje prirediteljem na roko. Ljubljana ima sloves, da zna sprejemati s pravo slovensko gostoljubnostjo, kar je pokazala posebno o priliki I. jugoslovenskega vsesokolskega zleta. Dokažimo tudi sedaj našim bratom z juga in s severa ter drugim, ki prihajajo k nam z dobrim namenom, da smo tudi vredni tega slovesa: vsak naj se počuti v naši sredi kot doma!

Ker se vrše ob času velesemnja v Ljubljani tudi razni kongresi (kongres profesorjev naše države, svetovni kongres invalidskih organizacij, poset Slovenije in Ljubljane kmetov iz Srbije i. dr.) in si mora urad ljubljanskega velikega semnja začasno preskrbeti zadostno število prenočišč, vabim na prošnjo predsedstva ljubljanskega velikega semnja cenjene sosedne občane, da se priklase vsi oni, kateri bi za čas semnja ali tudi samo za nekaj večerov dali na razpolago prenočišča (posteljo ali divan) — seveda proti plačilu. Stanovanjskemu odseku bo dobrodošlo vsako prenočišče, tudi zaslon, ali več postelj v eni sobi.

Priklase sprejema stanovanjski urad II. ljubljanskega velikega semnja v pritličju nove palače Ljubljanske kreditne banke ob Dunajski cesti. Prijave se lahko pošiljajo tudi pisмено z navedbo cene za posteljo za en večer.

V Ljubljani, dne 22. avgusta 1922.
Magistralni ravnatelj:
Dr. Milutin Zarnik, s. r.

— g. Lanskim razstavilcem. Kdor ima še od lanskega leta kake razstavne predmete ali kaj opreme na sejmščici, naj jo nemudoma odstrani, ker bi bil v nasprotju s slučajem sejmiski urad prisiljen odstraniti imenovane predmete na stroške posetnika, ne glede na eventualno škodo, ki vsled bi tega utegnila nastati.

— g. Sejmške snanke in številko legitimacije dobi vsak razstavilalec šele po prihodu na sejmščico ob otvoritvi semnja. To smo morali vpeljati v svrhu lažje kontrole in javljamo to vsem, da preprečimo eventualne reklamacije. Polovično vožnjo dobi vsak udeležnik s samo legitimacijo, ne glede na znak. Ko pride na sejmščico, mu pri blagajni odzajememo kupon in damo znak ter napišemo številko znaka na legitimacijo.

Kultura.

Dr. Fr. Goesti: SLOVENSKE OPERNE SKLADBE IN LIBRETI.

Najstarejše opere so zajemale dejanje iz bajeslovja, odgovarjajoče duhu svojega časa. Edina skladba, ki se je skozi 150 let vzdržala na odrih, je Gluckova »Orfej in Evridika«. Pozneje so se pričele velike herojske in zgodovinske opere, nastopile so romantične, katerih glavni predstavitelj je Weberjev »Čarostelec«, in mnoge druge. Zavlada je Wagner in prispeli smo do končnega realizma modernih Italijanov. Smeri merodajne v slovnstvu, so imele svoj vpliv tudi na librete. Uporabljale so se za librete izvirne snovi, a tudi predelave dram in romanov.

Zanimiv je v tem oziru pogled na opere, ki so še danes stalne po vseh večjih odrih in ki so tudi Slovincem znane in priljubljene iz prejšnje in sedanje dobe.

Od klasikov so si mnogi libretisti izposojali svoje snovi. Pričnimo s Shakespearem! Od francoskih skladateljev nam je podal Gounod »Romeo in Julija«, Thomas pa »Hamleta«, od Italijanov Verdi »Otela« in »Falstafa«, od Nemcev Nicolai »Vesele žene vindzorske« in Goetz »Ukročeno trimoglavko«.

Po Goetheju so posnete opere: od Francozo: Gounod: »Faust«; Thomas: »Mignon« in Massenet: »Werther«; od Italijanov: Boito: »Mefistofeles« (v Italiji ena najpriljubljenejših oper); od Nemcev: Goldmark »Goetz von Berlichingen«.

Schiller je v operi najbolj znan po Rossinijevem »Tellu«. Verdi je v svojih mladih letih rad segel po Schillerju; komponiral je »Razbojnike«, »Don Carlosa« ter »Kovarstvo in ljubezen«, ki pa niso imele trajnega uspeha.

Se zadnja leta sta se na Dunaju pojavili moderni operi »Teli« in »Ferdinand« (po »Kovarstvu in ljubezni«), ki ste temeljili na Schillerjevih dramah. Körnerjev »Zrinski« je podlaga besedilu naše hrvaške opere. Wildejevo »Salome« je uglasbil Richard Strauss, Heinejevega »Ratcliffa« pa hkratu Mascagni in Vavrinec. — Od modernih dram je bila Hauptmannova »Potopljeni zvon« podlaga Zoelnerjeve istoimenske opere.

Od dram naj omenim le Beaumarchaisovo znamenito »Figarovo ženitev« — znamenito nam Slovincem tudi radi tega, ker je po njej priredil Linhart eno naših najstarejših dram: »Veseli dan« ali »Matiček se ženit«. Tudi Mozartu je služila za eno njegovih najkrajših in najpriljubljenejših oper. Mnoge druge opere so posnete po romanu. V romanu in njegovi dramatizaciji »Dame s kameljami« ima svoj izvir Verdieva »Traviata«. Izvirna besedila iz nemškega bajeslovja si je sestavljal skladatelj Wagner sam. Kadar se govori o operah, se omenja le skladatelj — libretist ostane neimenovan in neznani večini, dasi je njegovo ime na gledališkem listu. — To zapostavljanje je morda vzrok, da se marsikomu zdi to pesništvo manjše vrednosti in manjše veljave ter da se priznani pesniki nečelo ukvarjati z libreti.

Med Francozi je bil Scribe zelo priljubljen in priznan dramatik, in vendar je, deloma sam, deloma v družbi z drugimi, napisal celo vrsto libretov. Tako zlasti za Meyerbeerove velike opere in za nekatere Auberjeve, ki so še danes po večjih odrih uspešne. Slavni pesnik Metastasio je zlagal operne tekste. Da Ponte živi še v nekaterih opernih tekstih Mozartovih. Od Nemcev je priznan Mosenenthal (čegar »Debor« poznamo tudi Slovenci) spesnil tekst k »Veselim ženam vindzorskim« in »Kraljici iz Sabee«.

Zelo znan francoski libretist je bil Barber, ki je spisal tekste k »Faustu«, »Mignonu«, Hofmannovim pripovedkam in mnogim drugim operam. Od Italijanov naj omenim Salvatorea Cammarano, ki je znan po »Trovatore«, »Luciji Lamermoor«, »Romanja«, od katerega imamo besedilo »Norme« in »Mesečnice«, — Plaveja, ki je spesnil »Rigoletto« in »Traviato«.

Lep vzgled kolegijastosti in domoljublja je pesnik in skladatelj Boito. Njegov »Mefistofeles« je slavljeno delo, o katerem bi želel, da se vprizori tudi pri nas. Boita je dal svojemu slovenskemu rojaku Verdiju na razpolago svoje tekste za »Otelo« in »Falstafa«. Ni hotel uglasbiti lastnih besedil, ker je želel, da pada njegov slavni rojak svetlo skladbe, o kateri je vedel, da bi prekosile njegove. Vsekakor je bila to velikodušnost, za katero mu mora biti hvaležna glasbena umetnost.

Tako torej vidimo, da libreti nikakor niso pesništvo druge ali tretje vrste — in da so se odlični možje radi stavili v službo umetnosti.

— III. smetliška razstava Kluba »Grohar« v Mariboru. Mladi, agilni slovenski umetniški klub »Grohar« v Mariboru prireditelji letos od 8. do 17. septembra, o priliki pokrajinske obrtne razstave in v zvezi z njo, v telovadnici dekliške ljudske in meščanske šole v Cankarjevi ulici svojo III. umetniško razstavo. Razstave se udeležijo okrog 15 umetnikov iz Maribora in mariborske oblasti, tako, da bo nudila v vsakem oziru popoln vpogled v stanje vpo-dabljalno umetnosti v našem severnem ozemlju. Priporočati bi bilo, da bi se to važno kulturno prireditve ob meji zanimala tudi širša jugoslovenska javnost ter jo posetila v čim lepšem številu.

— Otvoritev Narodnega gledališča v Mariboru. Z ozirom na otvoritev pokrajinske obrtne razstave v Mariboru se letošnja gledališka sezona prične že z 9. septembrom in sicer z najbolj privlačno opero »Prodana nevesta«. Prvi predstavi slede kolikor doslej znano, še »Revizor« in Cankarjev »Hlapec«. Uprava namerava prirediti na teden po pet predstav, morebiti tudi simfonične koncerte, da se prištedijo stroški za drago občinsko dvorano.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 24. avgusta 1922.

— Našim cenjenim naročnikom! Zamudnikom, ki do danes — žal — niso obnovili naročnine za avgust, se preneha pošiljanje lista dne 25. t. m.

— Radi neurja v zgodnjih dopoldanskih urah je bil interurbani telefon mestoma prekinjen, radi česar so izostala najnovejša poročila.

— »Slovenec« ne more priti do sape radi vsesokolskega zleta. Posveča mu uvodnike, »državoppravne razprave, kliče na pomoč socialiste, naposled pa se je zatekel za pomoč k — dr. Korošcu. Toda Sokolstvo se ne da izbežati, da bi se spustilo v polemiko s klerikalci. Je to načelno stališče njegovo, ki je bilo že nekoč z vsem poudarkom ugotovilo v našem listu. In prav ima. Sokolstvo bi s kako polemiko le podčrtalo pomen klerikalne gonje, na drugi strani pa bi se samo ponižalo. Je tako kakor smo pred nekaj dnevi rekli. Sokolstvo kot vseobčja narodna institucija stoji tako visoko nad drugimi domačimi telovadnimi organizacijami, stoječimi v brezpozorni službi dotičnih strank, da se z njimi sploh ne da prispodabljati. Pa imenljivo to nadutost ali pa samozavest, je čisto vse eno: je to faktum, ki je viden za vsakogar; ga tudi vsakdo priznava, ki mu pogleda ni zatemnila zelena zavist ali pa slepo sovraštvo. Čitajte razne programatične izjave, ki so bile izrečene ali zapisane prilikom vsesokolskega zleta, zglejete se na sijajnih uspehih sokolske vzgoje, in ne čudite se, da dajeta Sokolstvu priznanje narod in država, ki jej je kot nacionalni državi namenjeno sokolsko delo. In to patriotsko delo naj bi šlo brezizrazno mimo vladarjev oči? Vlada ne bo težko odgovorjati na Koroščevo interpelacijo, odgovor bo našel odobravanje cele zbornice — izvemski klerikalce. Eno veliko zmoto Koroščevo pa je že danes popraviti, namreč kakor da bi imel manifest namen — minister n. r. pa tako nizkoto mišljenje o vladarju — da pridobi Orle za Sokolstvo. Bog nas varuj tega zla. Habeant sibi!

— Sokolstvo in militarizem. »Slovenec« je našel novo kost, ki jo je vrgel svojim »bravcem«, da bodo glodali na njej na svojih shodih v cerkvi in izven cerkve. Sam dr. Korošec je iznajditelj tega »šlagerja«: »Potom Sokolstva hoče pridobiti militarizem zase srbo-hrvatsko-slovenski narod«. Ne da bi se spuščali v polemiko s takim demagoškim nesmiselom, svetujemo dr. Korošcu, da si da prečitati razprave v letošnjem »Sokolskem Glasniku« o razmerju Sokolstva do vojaštva, odnosno do države ter o načelnem stališču starešinstva JSS do tega vprašanja. Tudi ga opozarjamo na odstavek govora staroste dr. Ravnharja na vojaštvo ob vsesokolskem zletu: »Sokolska načela bratstva in človečanstva se obračajo proti pohlepčnosti po tuji zemlji, proti strahotnim vojnem in proti moritvam človeštva. Toda dokler ta načela ne postanejo zmagovita last vsega kulturnega sveta — a da to postanejo, je ena izmed nalog Sokolstva — dočlej zahteva domovina od tebe, da jo braniš, da čuvaš njeno čast ter da ji pridobiš potrebnega respekta.« Tako je. Zakaj ni dr. Korošec, ko je bil ministrski podpredsednik, predlagal odpravo armade? In zakaj sedaj uganja tako demagogijo? Vsakdo uvideva potrebo vojaške sile, a zaradi tega še nihče ni militarist. Zlasti, ako je ta vojaška sila, kakor naša, prava narodna in ljudska armada. Pa seveda jedro te armade je s slavo ovencana srbska vojska in njen vrhovni poveljnik je srbskega rodu in celo pravoslavne vere. In to je, kar je dr. Korošec prav za prav hotel reči.

— Profesor Cvijić v Sloveniji. Pretekli teden se je nahajal na slovenskih tleh znani geograf, beogradski vseučiliški profesor dr. Jovan Cvijić. Zanimal se je predvsem za Belo Krajino, Žumberak in notranjska polja: Planino, Cerknico in Lož.

— Pravilno stališče. Kakor je znano, je imela vlada namen odkloniti vse one, ki so si pridobili izredne zasluge za prekrasno uspehi vsesokolski zlet v Ljubljani. O stvari je razpravljali tudi Jugoslov. sokolski savez in po vsestranskem razmotrivanju sklenil sporočiti vladi, da ne želi, da bi bili posamni sokolski delavci odklonjeni, ako pa vlada vsekakor želi z vidnim odklonjenjem dati izrazu svojemu priznanju za uspele prireditve, naj odklonje Jugoslovanski sokolski savez kot tak. Pozdravljamo ta sklep, ki kaže, da so voditelji našega Sokolstva možne na pravem mestu.

— O »nacionalizaciji« »Trboveljske premožopkopne družbe« priobčju

današnja »Jugoslavija« senzacionalna razkritja. Ker nismo v položaju, da bi mogli kontrolirati ta razkritja glede njih točnosti, o stvari še ne izrečemo svoje sodbe. To pa lahko povemo že danes: Ako se bodo pri nas izvajale »nacionalizacije« na ta način, bo v gospodarskem oziru nad nami gospodoval tudi v bodoče tujec. Ako pa je res, da je pri podjetju, kakor navaja »Jugoslavija«, udeležen minister za socialno politiko dr. Žerjav, potem izjavljamo na ves glas, da je nezdružljivo z njegovo pozicijo kot minister, ako se je baš njemu poverila naloga, da nastopa kot vladni posredovalec med »Trboveljske premožopkopne družbe«, pri kateri je baje osebo udeležen, in njenim v meznem boju se nahajajočim delavstvom.

— Stavka rudarjev. Položaj v rudnikih »Trboveljske premožopkopne družbe« je neizpremenjen. Delo počiva povsod, povsod pa vlada tudi red in mir. Z delavske strani so nas naprosili, da objavimo principialno izjavo vsega delavstva, da se bori samo za eksistenčni minimum, da je vodilo v borbi samo čisto gospodarski motivi in da so mu tudi vsi politični nameni.

— Železniška konferenca v Radgoni. V Radgoni se vrši konferenca naše in avstrijske železniške uprave v svrhu ureditve obmejnega prometa predvsem na progi Spilje - Ljutomer.

— Kongres jugoslov. profesorjev v Ljubljani. V dnevi od 7. — 9. septembra se vrši v Ljubljani kongres srednješolskih profesorjev iz vse naše kraljevine. Ministrstvo prosvete je dovolilo Jugoslov. proforskemu društvu v Beogradu 10.000 dinarjev podpore, sekcijski tega društva v Ljubljani pa 20.000 dinarjev kot podpore za prireditve kongresa v Ljubljani.

— Mohorjeva družba. Uredništvo publikacij Mohorjeve družbe je prevzel F. S. Finžgar v Ljubljani, Trnovo. Naj blagovoljijo pisatelji rokopise, člani dopise, tiskajoče se uredništva, posle pošiljati na zgorajni naslov. — O dobri.

— Maturantom iz leta 1897. V Novem mestu. Sestanek tovarišev, ki so leta 1897 maturirali v Novem mestu, se vrši v soboto zvečer dne 2. septembra t. l. pri »Stempharju« v Kandiji pri Novem mestu. Podpisani prosil one gospode, ki bi se hoteli udeležiti sestanka, za prilavo najkasneje do 29. t. m. — Dr. Niko Zupančič, Ljubljana, Muzel.

— Iz poštne službe. Imenovani so: za poštarico VI. r. privremena poštarica I. r. Amalija Rober v Mariboru I. in za sluge VI. r. Mihael Zenz v Murški Soboti in Mihael Stinzel v Dolenji Lendavi. Podjeljeno je odpravniško mesto Planina pri Slivnici Berti Sešerko, Meža Terzijelj Kavčič, Raka Angel Gorenc, Trbovlje I. Mariti Tori, Poljane nad Škofjo Loko Mariji Ostič, Kočevska Reka Franciški Seme, Bučka Tinci Karlovšek, Sv. Urban pri Ptuj Lučmili Marinič, Ptujaka gora Danica Zmrzlikar, Škofljica Mileni Perše, Zreče Mariti Mordej in Trzin Pavli Anžič. Premeščeni so: kontrolorja Maks Sauran od pošte Maribor I. k pošti Maribor 2 in Miljo Bajd od pošte Ljubljana 2 v Kranji, kontrolor Hubert Jurkovič od pošte Maribor 2 k pošti Maribor I., upravnik Lucijan Kovačič iz Radovljice kot poštar k pošti Ljubljana I., upravnik Karolina Prijatelj iz Trzin kot poštarica v Ljubljani I., poštar Ciril Havlicek z Rečice na Paki v Celje, poštarji Franjo Brumec iz Zreče v Rokec, Angela Fazzini iz Konjice v Ljubljani I. in Pavla Uršič od pošte Ljubljana I. k pošti Ljubljana 2 in sluga Avgust Divjak od čerkovnega zavoda Zagreb k pošti Maribor I. Poštni službi se je odpoševala poštarica Valburga Verbaš od pošte Ljubljana 2. Službene pogodbe so odvezani poštni odpravnik Franc Marinič pri Sv. Urbanu pri Ptuj in poštni odpravnik Ivanka Terzan v Bučki in Ožeta Džuban v Križevcih v Prekmurju. Začasno sta vpošlena: upravnik Ana Vihar v Vuzenici in poštar Martin Grobelnik na Rak. Trajno sta vpošlena: kontrolor Franc Legat in poduradnik Anton Stanič Ljubljana I.

— Razmere na ljubljanskem trgu. Pišejo nam: Razmere na ljubljanskem trgu postajajo že nevarne. Zdi se, da ni nobene učinkovite kontrole več od merodajne strani, ker se čuti prebivalstvo čimdalje bolj izpostavljenemu poljubnemu izkoriščevanju zlasti od strani mesarjev. Nerazumljivo nam je, kako morejo taki trije mesarji prodajati cenejšje meso, dočim se vsi drugi niti ne zmenijo za to, da bi šli s cenami navzdol. Takozvano »prvorstno« meso se prodaja še vedno po starih visokih cenah! Ne glede na to, da se dobi kot »prvorstno« čestokrat meso najslabše kvalitete (tudi v tem pogledu pogrešamo nekaj časa sem rigorozne kontrole), je navedena tarifa odločno pretirana, ker so cene živini znatno padle. Spomnili, ko je bila živina res draga, so oblasti po vsi sili hotele znižati nizke mesne cene, dasi je bilo mesarjem lahko dokazati, da z oktroiranimi cenami ne morejo izhajati, sedaj ko prihajajo od vseh sejmov poročila o velikih množinah priznane živine in silno ugodnih cenah, pa se oblasti nič ne brigajo, da bi pritisnile na mesarje. Ali čakajo morda sopen na spomlad? Čudimo se raznim organizacijam državnih in privatnih nameščencev, da se spričo teh razmer, pod katerimi največ trpe naši delavci, nič ne zmenijo in ne vložijo odločnega protesta na vlado, da napravi enkrat še kome sedanjih anarhij na ljubljanskem trgu.

— Pogreb ponesrečenega Mlakarja. V tork ob 18. uri se je vršil na pokopališču Pobrežje pogreb v nedeljo ponesrečenega finančnega računkega asistenta Mlakarja. Pogreba se je udeležilo uradništvo finančnega okrajnega ravnanstva Maribor z g. ravnateljem dr. Povalejem, odborniki Olepševalnega društva ter mnogoštevilno občinstvo. Ponesrečenec je ležal v mrtvašnici. Glava je bila videti nepoškodovana, odstranjeni pa sta obe nogi ter zmečkani tudi roki. Iz pevskega društva »Drave« in ožjih znancev rajnega sestavljen pevski zbor je zapel pred mrtvašnico »Vigred se povrne«, pred odprtim grobom pa »Blagor mu«. Ko so položili z venci okrašen krsto v jama, je ostalo malokatero oko brez solz. Pogreba so se udeležili tudi pokojnikov roditelji, bratje in sestre. Olepševalno društvo in uradništvo finančnega ravnanstva je položilo dva lepa venca. Lahka mu prerana gruda!

— Časopisne brzojavke za časa skupščine Zveze narodov. Iz Beograda poročajo, da je ministrstvo za pošto in brzojav na predlog švicarske poštne uprave z naredbom št. 47.219 od 11. t. m. odredilo, da se morajo časopisne brzojavke s Švicco priznati po reduciranim tarifam podnevi in ponoči in sicer za časa glavne skupščine Zveze narodov, pričenši od 1. septembra, ves čas skupščine in še tri dni po zaključku skupščine.

— Lek vzgled. Oddelek Jugoslovanske narodne obrane v Potosi v Boliviji je poslal upravi Jugoslovanske matic 30.000 K s sledečim pismom: Sedanjí naš svobodni in veliki domovini želimo največji narodni uspeh v slogi in edinstvu proti sovražniku. To je želja sinov velike Jugoslavije v tem delu Amerike. Želimo kar najprej osvoboditve naših zaslužnih bratov pod tujim jarmom.

— Sokolska koračnica pred Zadrom. Zadrski dopisnik splitskega »Života« poroča, da se je ob priliki potovanja dalmatinskih Sokolov na vsesokolski zlet v Ljubljani čula v Zader s parnika sokolska koračnica in viharji »Zdravo« klicali. Dopisnik obžaluje, da je parnik vozil preveč pozno ponoči mimo Zadra in ne zvečer za časa promenade, da bi se bila čula vesela koračnica svetle bodočnosti neodrešenih bratov ob mrtvih zvokih žalostne sedanjosti.

— Naša vojna mornarica. Sokolski oddelek naše vojne mornarice razpolaga s šestimi ladjami, ki nosijo sledeča imena: Jastrebov, Galeb, Sokol, Orao, Kobar in Gavran. Poveljnik sokolske divizije je Milan Milenković. Na vsaki ladji je okoli 80 gojenecv strojne, brzojavne, signalne šole itd.

— Koliko ima volilcev Maribor? Kakor v Ljubljani, tako so tudi v Mariboru dne razgrnili nove volilske imenike v splošen vpogled. Volilni imeniki izkazujejo 5776 volilcev, 1892 več kakor pri zadnjih volitvah.

— Voliv občinske mesnice v Mariboru. Mariborska mestna občina se je vsled prizadevanja občinskega svetnika dr. Rostoharja vendarle odločila za ustanovitve lastne mesnice, ki sicer ni še ideal, kakor je bil prvotno zasnovan po tržnem nadzorju HINTERLECHNERJU (moderno urejena svobodna mesnica v stalnem prostoru), vendar pa že blagodejno vpliva na konkurenco. Mesnica prodaja srednje dobro meso po 52 K, nekateri mesarji so šli s cenami že na 48 K, za slabše meso tudi že na 44 K. dočim drugi vstrajajo še pri pretirani ceni od 56 do 64 kron.

— Zavod za proučevanje malarije so ustanovili v Trogiru. Za načelnika instituta je imenovan dr. Saradžić, ki je dve leti proučeval malarijo na institutu v Hamburgu.

— Neurje. V alpskih deželah in daleč v slavonsko ravan se je polavila od snoči velika ploha. V jutranjih urah je silno deževalo v Ljubljani, mestoma je padala toča. Kakor nam javljajo iz Zagreba, je bil danes zjutraj tamkaj velik vihar. Po raznih ulicah je v Zagrebu nastala velika poveljen.

— Stavka v tovarni usnjatih izdelkov »Petovica« v Ptuj. Delavci v tovarni podjetja Petovica v Ptuj stavkajo. Zahtevajo 15% zvišanje svojih mezd.

— Nesreča s samokresom. Ključavničar v Trbovljah Jože Platnar je ogledoval nabas samokres. Ta se mu je nenakrat sprožil in mu je šlo krogle v glavo, pri čemur mu je izšla tudi desna oko.

— Nesreča pri streljanju. Fantje iz Zvir pri Žužemberku so na žegnanjsko nedeljo kakor po navadi streljali z mošnjari. Prvi strel so hoteli prav močno nabasati. Pri tem se je smodnik vnel ter puhnil trem fantom v obraz in jih močno ožgal. Najbolj poškodovan je bil Franc Koa, ki se zdravi v bolnici. Malo upanja je, da bi okrevl.

— Padeš po stopnicah. Sumič Ivan, delavec v kemični tovarni, je šel pomoči brez luči iz sobe. Pri tem je nenakrat prestopil dve stopnici, pri čemer se je zvalil po stopnicah šest metrov globoko. Pobil se je zelo po obrazu in zlomil levo roko. Težko poškodovanega so prepeljali v bolnico.

— Samomor. V Celju se je obesi mestni ubožec Konrad Forndrath v svojem stanovanju na dvorišču mestnega magistrata. Samomor je storil iz beda.

— Smrtina mesreča. V Trzinu je padla delavka iz predilnice po stopnicah tako nesrečno na glavo, da je obležala mrtva.

— Smrtina nesreča v planinah. Ivan Budlaj iz Zakala je lovil na Kraljevem hribu pri Kamniški Bistrici. Ker ga dva dni ni bilo domov so ga šli domačini iskati in ga našli 13. t. m. zmraznjenega. Ležal je z glavo navzdol, oprt na desno roko. Klobuk pa je bil okrašen s planinkami, za katere je našel smrt.

— Volkanska tatvina. Posestniku Alojziju Drameji iz Pustega Javorja pri Litiji je bila ukradena suknja z zlato uro v vrednosti 20.000 kron. V suknji se je nahajala tudi hranilna knjižica ljubljanske hranilnice z vlogo 230.000 K.

Najnovejša poročila.

STALIŠČE VLADE GLEDE RUDARSKE STAVKE V SLOVENIJI.

— Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Na včerajšnji seji ministrskega sveta je prišla poleg ostalih dnevnih tekočih vprašanj v razpravo tudi rudarska stavka v premožopkopnih revirih Trboveljske premožopkopne družbe. Resno razmotrivo položaj rudarjev, je vlada iz doslej sprejetih poročil o postanku in poteku stavke prišla do sklepa, da stavka ni v prvi vrsti gospodarskomeznega značaja, marveč ima tudi politično ozadje.

PODPIS SPORAZUMA Z ITALIJO IN SESTANEK V OPATJI.

— Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Današnji jutranji listi priobčjujejo iz zanesljivega vira informacijo, da sledi v najkrajšem času podpis definitivnega sporazuma z Italijo v zadevi izvršitve rapalske pogodbe. Glede šolskih vprašanj je dosežen popoln sporazum.

— Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Po privatnih poročilih se sestane razmejitvena komisija, obstoječa iz jugoslovanskih in italijanskih delegatov, dne 1. septembra v Opatiji, da določi program za razmejitev in ureditev reške samostojne države. V Opatiji se vrše že priprave za sestanek. Za predsednika italijanske delegacije je imenovan bivši zunanji minister Salandra.

NAŠI PARLAMENTARCI POTUJEJO NA ČEŠKOSLOVAŠKO.

— Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Prvi tajnik narodne skušnice poslanec Vojislav Janjić vodi že delj časa priprave za obisk naših parlamentarcev v Čehoslovaki. Za ta obisk pripravljajo skupščinsko tajništvo teren. V to sruho je dr. Janjić že 19. t. m. konferiral s predsednikom čehoslovakega parlamenta Tomaškom in Pragi. Iniciativo za obisk je dal že ministrski predsednik dr. Beneš povodom beogradske konference; vprašanje obiska pa so tudi že sprožili poslanci dr. Šumenković in Angelinović. Uhlir in dr. Hodža na interparlamentarni konferenci lanskega leta v Parizu. Sklenjeno je za sedaj definitivno, da naši parlamentarci obiščejo Prago dne 28. oktobra povodom velikih narodnih svečanosti na državni praznik osvobođenja.

DRAGINJSKO VPRAŠANJE.

— Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Na včerajšnji seji je ministrski svet razpravljati tudi vprašanje akcije proti draginji. Razmotrivalo se so odredbe, ki

ker so stavko provzročili elementi, pripadajoči skrajni levič socialističnih struj.

Vlada glede stavke še ni storila definitivnih sklepov. Ministrski svet je ministru za socialno politiko dr. G. Žerjavu dal nalog, da povodom svojega službenega potovanja po Sloveniji temeljito prouči vzroke stavke, položaj rudarjev ter potem poda vladi izčrpano poročilo.

naj bi zajele rapidno naraščanje cen. Definitivni sklepi niso bili storjeni.

— Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Minister za socialno politiko dr. G. Žerjav odpotuje danes ali tekem jutrišnjega dneva v Slovenijo. Po povratku ministra za socialno politiko ukrene vlada definitivne odredbe glede rudarske stavke v Sloveniji.

VLADNA PODPORA BEOGRADU ZA APROVIZACIJO.

— Beograd, 24. avgusta. (Izv.) Ministrski svet je včeraj dovolil beogradski občini 15 milijonov dinarjev za aprovizacijo mesta. Beogradska občina se resno trudi, da preskrbi prebivalstvo s ceninimi živili za zimo.

Borzna poročila.

— Zagreb, 24. avgusta. (Izv.) Zaključek. Devize: Curih 15.94, 15.97, Pariz 6.68, 6.70, London 377.—, 385.—, Berlin 5.86, 6.—, Dunaj 0.92, 0.925, Praga 290.—, 300.—, Trst 376.—, 390.—, Newyork 85.50, 85.50, Budimpešta 5.12, 5.12, Valute: dolar 82.—, —, —, Curih, 23. avgusta. (Direktno.) Zagreb 1.529, Budimpešta 0.359, Milan 23.49, Praga 17.99, London 23.479, Pariz 41.39, Newyork 5.2411.

— Trst, 23. avgusta. Beograd 25.15, Berlin 1.70, Praga 77.—, London 99.75, Curih 424.—, Pariz 175.85, Newyork 22.10.

— Praga, 23. avgusta. Beograd 32.—, Dunaj 0.03375, Berlin 2.025, Milan 132.50, London 132.—, Curih 562.50, Pariz 232.5, Newyork 29.625.

— Dunaj, 23. avgusta. Devize: Zagreb 225.85, 226.15, Beograd 903.40, 904.60, Praga 2599.—, 2601.—, Curih 15.243.—, 15.257.—, Valute: dinarji 898.—, 900.—, češke krone 2590.50, 2593.50, švicarski franki 15.190.—, 15.210.—.

— Tečaj dunajske efektne borze 23. avgusta. Julisud 500.000.—, Credit 51.000.—, Sev. železnice 14.700.000.—, Drž. železnice 1.380.000.—, Alpinke 695.000.—, K. J. G. 1.500.000.—, Krupp 425.000.—, Rima 575.000.—, Škoda 1.200.000.—, Trboveljske 360.000.—.

— London, 23. avgusta. (Wolff) Londonski tisk pripljuje novi padeč marke govoru Poincareja v Bar-le-Duc.

Glasbeni vestnik.

— Slovenskega pevskega društva »Krkovo« - Tnovno« III. redni občni zbor se vrši dne 3. septembra 1922 ob 10. dopoldne v gostinskih prostorih g. Mateja Sokliča, Pred konjušnico, s običajnim dnevnim redom.

Razne stvari.

• Rimske izkopnine v Bosni. V vasi Vodjevici pri Bos. Petrovcu so našli bakreni denar. Oblasti so odredile nadaljnje iskanje. Razne bakrene izkopnine so iz časa rimske dobe.

• Kinematografske predstave na morju. Po iniciativi zdravstvenega odseka za Dalmacijo se bodo prirejale na morju kinematografske predstave. V daljavi 40 do 50 m od obale bo postavljeno platno in gledalci bodo mogli z obale gledati predstave poučnega značaja.

• Visokost mezde pekovskih pomočnikov v Celovcu. Pekovskim pomočnikom v Celovcu so priznane tele mezde: I. razred 160.000 avK na teden, II. razred 150.000, III. razred 140.000 in IV. razred 130.000 K na teden. Kilogram masti v Celovcu velja 36.000 K. hleb belega kruha 4000 K.

Gospodinja

ali zahtevate pri trgovcu, kjer se strežete, testenine »Pekate«? So najodličnejši in najbolji izdelek te vrste, in zato zahtevajte jih povsod.

Pred ogledalom more vsakdo vsaki dan opaziti kako se lepše in mlajše izgleda, ako se uporablja le karnarja Fellerja že čez 25 let priljubljen in priznana sredstva za lepoto: Fellerova »Elsa« pomada za lice, Fellerova »Elsa« Tanochina pomada za rast las (2 lončka ene vrste teh pomad skupaj z poštnino 80 kron), Fellerova »Elsa« milijino mlečno milo, najboljši »milo lepote« 4 kos: poštnine prosto 120 kron. Eugen V. Feller, Stubica donja Elsatrg št. 238 Hrvatsko pom

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK
Odgovorni urednik:
IVAN PODRŽAL

Polzoedbe.

— Gospodinja, kateri se je posodila zavijačka v tork ob 15. t. m. na Gospodstvi cesti, se prost, naj jo odda dr. Zarnika, Ljugarjeva ulica št. 1.

Proda se

dobro ohranjena stara kočija za ceno 7500 krov. — Ogleda se lahko pri D. Brečko, trgovcu, Rajhenburg. 6633

Išče se mesečna soba

s hrano za dva dijaka z višjih obrtnih šol, če mogoče v sredini mesta. Ponudbe pod „Obrtna šola 6674“ na upravo Sl. Naroda. 6674

Skladišče

ev. dvorišni prostor oz. parcela, kjer bi se moglo postaviti skladišče, v bližini glavnega kolodvora v Ljubljani, se vzame takoj v najem, oz. se kupi. Ponudbe pod: „Skladiščna stavba“ na anon. družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 6661

Enodružinska vila

pri Tivoli se ugodno proda. Ponudbe pod „Družina 6563“ na upravo Slov. Naroda. 6568

Kupim

vsako množino jutastih vrob za moko, velikih, rabljenih, celih. Ponudbe z navedbo množine in cene pod „Bačka 6596“ na upravo Slov. Naroda. 6596

KONTORISTINJA

zmožna popolnoma samostojnega knjigovodstva ter slov. in nemške korespondence. Opira se samo na prvovrstno moč. Oferte pod „Samostojno knjigovodstvo 6556“ na upr. Sl. Nar. 6556

Nagrado 2.000 K

dam, kdar mi preskrbi sobo in kuhinjo. Ponudbe pod „E. M. 6667“ na upravnitvo Slov. Naroda. 6667

Intelig. češka Sokolica

sprejme mesto v inteligentno rodbino po 2 uri na dan k otrokom. Zna tudi švahi. Ponudbe pod „Drugi dom“ na Jugoslav. zletno pisarno, Narodni dom. 6662

Mlad orožnik

samci, ki je odslužil 4-letno orož. službo, išče zanesljivo civilno službo pri neki banki (podružnici) kot sluga ali skladiščnik, paznik pri trdnjavi ali večjem trgovskem podjetju. Gre tudi za vratarja ali njim podobna mesta. Nastop decembra t. l. Ponudbe z navedbo plače in poslova pod „Orožnik 6664“ na upr. Slov. Naroda. 6664

Spretno

pisarniško moč

(žensko ali moško) zmožno slovenske in nemške ter večje teopisije, strojeplje in knjigovodskih del, išče tovarniško podjetje v Ljubljani. Če bo službovanje zadovoljivo, se obeta dobra plača. Eventualno se odkáže tudi prosto stanovanje. Služba se lahko nastopi takoj. Ponudbe pod šifro „T 6633“ na upr. Slov. Nar. 6633

Klavir

dobro ohranjen, se kupi. Ponudbe pod „Dobro klavir 6660“ na upravo Slovenskega Naroda. 6660

Sprejme se

dobro ključavničarski pomočnik in učenec pri L. Grošelj & M. Koširnik, ključavničarstvo, Ljubljana 7, Gosposvetska cesta 117. 6635

Kupim srednje velike posestvo

obstoječe iz hiše, majhnega hleva, zemljišča ter nekaj gošda. Lega posestva mora biti proti Kranju ali Kamniku. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6613

Pohišstvo

novi, hrastov les, obstoječe iz velike omare, postelje, nočne omarice in mize se ceno proda. Poizve se na Vrtači 3, pri 1. vrata. Vhod na Bleiweisovi cesti med št. 3 in 5. 6654

Mesarjem in kovaškim mojstrom

naznamim, da sem napeljal lepe, zdrave hraste, debele od 70 do 100 cm za č. k. Kdor potrebuje, naj pride v nedeljo, to je 27. avgusta t. l. k Vodičarju na Grosuplje. 6652

Eno ali dve elegantno meblorani sobi

želi odlično gospod najeti za več mesecev. Ponudbe pod „A. C. E. 6640“ na upravo Slov. Naroda. 6640

Bančna uradnica (gospa)

išče lepo meblirano mesečno sobo s posebnim vdomom ter eventualno dobro hrano. Ponudbe pod „Domačinka 6642“ na upravo Slov. Naroda. 6642

Za majhna pisarniška dela

pomožnega sluga se sprejme deklica, najraje z dežele. Pogoji: Zanesljivost in čedna pisava. Pismene ponudbe pod „Pisarna 6612“ na upr. Sl. Nar. 6612

Spretno

prodajalko

sprejme trdka A. Šarabon, specerijska trgovina v Ljubljani. 6607

Obnovite naročnino!

Gospodična se želi izvežbati

v pisarniških poslih. Gre brezplačno. Ponudbe pod „Praktikantinja 6649“ na upravo Slov. Naroda. 6649

Zakonec brez otrok išče mesto hišnika

v Ljubljani. Nastopita lahko takoj. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6644

Dve deklici

ena 15 let, druga 16 let starosti, kmetički poštenih starikov, ki imata veselje do učenja, se oddata v trgovino ali k šiviljam z vso oskrbo v hiši. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 6643

Sprejme se družabnik ali družabnica

za trgovsko podjetje, ki je že dobro vpeljano, v večjem mestu Slovenije. Potrebni kapital K 150.000. Ponudbe pod št. „32-6584“ na upr. Sl. Nar. 6584

Samostojen uradnik

z višjo trgovsko izobrazbo, dobro verziran v vseh trgovskih, specifičnih, carinskih in železniških panogah, zmožen več jezikov, želi premožni službo, reflektira samo na boljše mesto. — Cenjene ponudbe na upravo Slov. Nar. pod „Višja izobrazba 6653“. 6653

Za družabnika

vstopim k dobro ideji trgovini ali industriji s kapitalom 1.000.000 K ter osebnim sodelovanjem. Takojšnje ponudbe pod „Abc 6670“ na upravnitvo Slov. Naroda. 6670

Bukova drva

se kupijo vsako množino. Pismene ponudbe s ceno in količino pod „Bukova 6659“ na upravo Slov. Naroda. 6659

sona, ovsu in slame

vse franko vagon. Ponudbe pod „Prometnost, poštno ležaje, Celje. 6656

Vila

z vrhom in prostim stanovanjem se proda. Naslov pove uprava Sloven. Naroda. 6657

Takoj se odda

dve lepi prazni sobi brez kuhinje, z električno razsvetljavo, separirani, v 1. nadst. na ulico. Dopni pod „Mirna stranka 6668“ na upravo Slov. Naroda. 6668

Kupim večjo množino vreč.

Naslov pove uprava Sl. Naroda. 6658

Na prodaj

v Mariboru 2 krasni hiši, 2 nadst., stanovanje na razpolago, tudi za industrijo. Karol Breznik, Celje, Dolgo polje 1. 6600

Sprejme se takoj

samostojen korespondent (inja) zmožen slovenske, nemške, ev. hrvatske stenografije in strojeplje. Ponudbe pod „Samostojen 6610“ na upravo Sl. Naroda. 6610

Knjigovodjo - blaginika

išče za takoj državna uprava veleposredstva Windischgrätz v Planini pri Rakeku. Plača po dogovoru. (Kron 2800—4900) prosto meblirano stanovanje s kurjavo in razsvetljavo, dalje pripadajoči deputat v naturalijah. Prednost imajo oni, ki razpolagajo poleg dobrih priporočil in kvalifikacij v daljši praksi tudi z malo kavčijo. Ponudbe je vpostali na državno upravo veleposredstva Windischgrätz, Planina pri Rakeku. 6655

PERILO

za dame, gospode in deca, oprema za novorojenčke

po najnižjih cenah pri:

A. Šinkovic, nasl. K. Soss Ljubljana, Mostni trg 19.

Slike z naše rivijere.

Spisal Ivan Podržaj.

Cena 3 Din.

Do biva se v „Narodni knjižarni“ in drugod.

Primerka naše službe kot vzgojiteljica, bonne ali spremljevalka. Takojšnji nastop.

Naslov pri upr. Sl. Nar. 6643

SOBO vedejo ali

šl. ev. s hrano išče zakonska. — Ponudbe pod „Zakonca 6646“ na upravo Slovenskega Naroda. 6646

Oset Andrej

Aleksandrova cesta 57, telefon 88. Veletrgovina s sona, slamo, drva, koruze, ovsu, sadja itd. Brajavici Oset Andrej, Maribor. 6632

Posestva na prodaj:

Krasne grečine, gosp. posestvo od 10—80 orol, kmetijska posestva, gostilne-trgovine, hotel, industrijski objekti, žag-mlini, hiše, vile, t. t. d. Karol Breznik, Celje, Dolgo polje 1. 6499

Kontorist

zmožen vseh pisarniških del ter poraben tudi za skladiščarja, se išče za trgovino z deželnimi pridelki v Ljubljani. Ponudbe z zahtevkom plače pod šifro „Vesten 6667“ na upravo Slov. Naroda. 6667

Proda se VOZ

zapravljenec na peresih in par kompletnih vozniških komatov, vse v dobrem stanju. Poizve se na Rimski cesti št. 11. 6543

Vratarja

za stalno stražo v tovarni išče Bombažova predilnica in tkalnica Ed. Glazmann & And. Gaspar, Trzin. V poštev pride le zanesljiv oženjen mož brez otrok, zmožen tudi nemškega jezika v govoru. Imeti mora dobra spravevala. Dobra plača in prosto stanovanje zagotovljeno. Ponudbe na zgorajšnji naslov. 6588

Avtomobile

kolesa, motorje pnevmatiko vseh vrst olje - bencin in druge potrebščine ima vedno v zalogi

F. Florjančič Ljubljana.

2 vagona praznih, lepih, rabljenih

ZABOJEV

vseh velikosti se proda.

Vpraša naj se pri: F. Stiger in sin, Slovenska Bistrica.

DRVARJE

iščem takoj za sekanje 5000 m³ bukovih drv in dog.

PONUDBE: MILAN MILOJEVIČ, lesni trgovec, Tuzla, Bosna. 6647

KRASEN

VINOGRAD

NAPRODAJ

v prijaznem kraju na Dolenjskem. Letni pridelek ca. 50—60 hl. izborna kapljica. Zraven nov obokan vlasti hram z vinsko posodo in stiskalico. Nad hramom 1 soba, kuhinja in jedilna shramba. Pojasnila daje Hranilnica in posojilnica v št. Janžu na Dolenjskem.

Malci čitajte!

Prepričajte se v lastno korist in oglejte si veliko zalogo dvokoles in otroških vozčkov, novih modelov in pnevmatike po ceni. „TRIBUNA“ tovarna dvokoles in otroških vozčkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4, trgovina Stari trg 28. Sprejemajo se tudi popravila za v polno popravilo.

Največja izbira

različnih pletenin, majic, nogavic in rokavio pri trdniki

A. & E. Šaberné Ljubljana

Staro lito železo

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

Legitimacije

za

GRAŠKI VELESEJEM 1922

od 26. avg. do 3. sept.

Se dobljo pri

Kr. dvorni špediciji „ORIENT“ d. d., podr. Ljubljana.

Telefon 463.

Jedna ulica št. 2.

Telefon 463.

Novo vinsko posodo

Iz klanega hrastovega lesa proda 3 do 5 hl po K 8— za 1 l 5 do 8 hl po K 6— za 1 l Mihajlo Ivanovič, Zagreb, Frankonanska 8. 6124

Kupujemo na veliko Upov cvat

in ržene počičke „Isis“

d. d. Zagreb, Hatrova ulica 14, kamo se neka vzorci in ponudbe pošljejo.

Staro lito železo v vseh množinah kupujejo

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

Legitimacije

za

GRAŠKI VELESEJEM 1922

od 26. avg. do 3. sept.

Se dobljo pri

Kr. dvorni špediciji „ORIENT“ d. d., podr. Ljubljana.

Telefon 463.

Jedna ulica št. 2.

Telefon 463.

JAMSKI LES

smrekov ali jelkov 3—7 m dolžine, 12—24 cm srednje debeline kupi franko vagon kranjskih postaj vsako množino: Sentjanski premo-govnik, Krmelj, Dolenjsko.

Prodaja konj.

V soboto 26. t. m. in eventualno v nedeljo 27. t. m. se bodo prodajali na javni dražbi v Ljubljani, Trnovo, Nuškova vojašnica konji, 94, prispeli iz Nemčije na račun vojne odškodnine. Začetek prodaje ob 10. uri dopoldne. Pogoji se zvedo na licu mesta.

Ljubljana, dne 23. avgusta 1922.

Komisija za prevzem in prodajo živine dobljene iz Nemčije pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani.

Najzanimivejše

Ljubljanskega veleposredstva bude brez dooma

oddelek št. F 123—124

trgovskega paviljona in razstavišča. Vse najpraktičnejše, najlepše in najboljše, kar je svetovna tehnika v stroki

šivalnih strojev

dosedaj iznašla in preiskusila,

razstavi svetovna trdnja

Singer-šivalni stroji

Bourne & Co.

v svojih paviljonih. Na ogled najmodernejše šivalne stroje bo

gonila električna sila

kar prihrani čas in denar

To ni življensko vprašanje samo tvornic marveč velja dan-danes prihranitev časa in denarja posebno za rodbine.

Obisk

teh paviljonov Vam bo donesl več koristi ni zabave kot vse senzacionalne kino-predstave!

Vizitke, kuverte in pisemski papir s firmo kakor usako-:: orsne druge tiskovine ::

izvirne točno

„Narodna tiskarna“.

Narodna sprejemna in „Narodna knjižarna“.

Zahvala.

Ob prebitki izgubi našega ljubljenelega soproga, očeta, brata, strica, gospoda

Josip Poženela

izrekamo najtoplejšo zahvalo vsem, ki so nam z iskrenim sožaljem lajšali neizmerno bol. Posebno se zahvaljujemo pevskemu zboru društva „Slavec“, bratom Sokolom II., vsem darovalcem krasnih vencev in sploh vsem, ki so spremlili pokojnika na njegovih zadnjih poti.

V Ljubljani, 23. avgusta 1922.

Zahvalni ostali.

Zahvala.

Za vse dokaze iskrenega sočutja in sožalja ob bridki izgubi našega nadvse ljubljenelega očeta, gospoda

Leopolda Božič

nadučitelja v pokoju

izrekamo najtoplejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo č. duhovščini, zlasti č. g. župniku Josipu Logarju za poslovilni govor na pokopališču, g. nadučitelju Leopoldu Hladniku za spremstvo šolske mladine, g. pevovodju Jobstu in njegovim pevci in pevkom, članom in članicam gasilnega društva v Zireh in na Dobračevi, gg. orožnikom, vsem stanovskim tovarišem in tovarišicam, vsem darovalcem vencev in cvetja, občinskemu zastopništvu in vsem tistim, ki so pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti. Prav posebno zahvalo pa izrekamo gospodu in gospe Svetličič, orožniškemu naredniku, ki sta nam za časa bolezni in smrti pomagala z besedo in dejanjem.

Vsem in vsakemu: Bog plačaj!

Ziri, 21. avgusta 1922.

Zahvalni rodbine: Božič, Šik, Kallier.